

Az SZMT elnökségi ülésének napirendjén:

A dolgozó nők és a fiatalok érdekvédelme

A tettek forrásvidékére — az MSZMP KB 1970-ben, a nők és fiatalok helyzetének javítására hozott határozatára — újra meg újra visszautalunk, hivatkozunk. Ez történt tegnap is, a Szakszervezetek Csongrád megyei Tanácsa elnökségi ülésén. Az Eszperantó utcai székházban a napirend első pontjaként azoknak a vállalati intézkedési terveknek a végrehajtásáról hallhattak beszámolót az SZMT tagjai, amelyekkel a megye élmezőny- és textiliparában, valamint a kereskedelemben hoztak a dolgozó nők és fiatalok érdekében.

A nagy fontosságú határozatot jelentős intézkedések követték — ezt tükrözték a beszámolók.

A szakszervezetek eredményesen segítették a nők egyenjogúságának realizálását, az ifjúság nevelését, a nők és fiatalok anyagi, szociális helyzetének javulását. Mind az említett iparágakban, mind a kereskedelemben alapos vizsgálódással térképezték föl az élet- és munkakörülményeket. Intézkedési tervek születtek, s ma már hírt tudunk adni a megvalósulás — noha különböző — fokozatairól is.

Az SZMT Szervezési és Káderoktatási Bizottsága a megye textiliparának nőket, fiatalokat segítő intézkedéseiről készített részletes összefoglalást. Eszerint több területen sikerült előbbre lépni.

A sokgyermekes, valamint a gyermeküket egyedül nevelő anyák munkabeosztásánál igyekeztek egyműszakos beosztást biztosítani több üzemben.

A textilművekben önkéntes vállalás alapján állandó éjszakai csoportot hoztak létre, ezzel párhuzamosan két műszakra oszthatták be a kisgyermekeseket. Természetesen azokat, akik élni kí-

vántak ezzel a lehetőséggel, hiszen a két műszakosok keresete kevesebb az éjszakai műszakban is dolgozóknál. A KSZV juttatásában is mentesítettek az éjszakai munkától 30 kisgyermekes anyát. A nagycsaládosok, egyedülálló anyák segítségével sokat tettek a textilipar vállalatok. A rendkívüli segélyek és egyéb juttatások mellett általánosságá vált az augusztus végéig iskolázási segély. A KSZV három gyárában 237, a textilművekben 102 dolgozó kapott — 300-tól 1200 forintig — segélyt, ezer forintig kedvezményes vásárlási lehetőséget.

A gyermekgondozási-segélyen levőkkel fokozottabban törődni — ez a törekvés is érvényesült. Noha nem hiánytalanul: probléma, hogy a gyermekgondozási-segélyen levő kismamákkal nincs rendszeres kapcsolatuk a vállalatokkal. Az úgynevezett 13. havi segélyt is csak nagyon indokolt esetben tudják adni, mert sok a távollévő, s kevés hozzá a segélykeret.

A textilipari üzemek — a rostikészítő kivételével — rendelkeznek gyermekintézményekkel és újabb anyagi áldozatokkal igyekeznek bővíteni ezek körét.

Különböző szolgáltatások is vannak, az üzemeken belül, így az ebédkihordás biztosítása, amit a textilművekben 100—150 dolgozó vesz igénybe. A HÓDIKÓT kedvezménye követendő példát mutat: 5 forintért ad kihordásra is ebédet a háromnál többgyermekes, illetve egyedülálló anyáknak.

A munkaintenzitás, a túlterhelés csökkentésére nem sok történt — állapítja meg a jelentés.

Egyes munkörök túlterhelését a munkaerőhiány miatt nem tudják csökkenteni.

A HÓDIKÓT-ben a monoton műveletek ellensúlyozására munkaközi tornát vezettek be.

Az „egyenlő munkáért egyenlő bért” elvének érvényét szerezni — ez az egyik Achilles-sarka a problémakörnek. Éppúgy, mint a tanulásban, vezetésben való egyenjogúsítás. Vannak eredmények ebben is, abban is, de további következetes érdekvédelmi munkára van szükség.

Lényegében hasonló a törekvés az élelmiszeriparban is. Az eredmények és a gondok is hasonlóak. Például az, hogy a nőket általában olyan munkaterületekre osztják be, ahol nem kvalifikált a munka és ennek megfelelően a bér is alacsonyabb. Ez különösen a szakképzettség nélküliek esetében érződik.

A KPVD SZ Csongrád megyei Bizottságának beszámolója kiemelte:

a női munkavállalók aránya a kereskedelemben a legmagasabb.

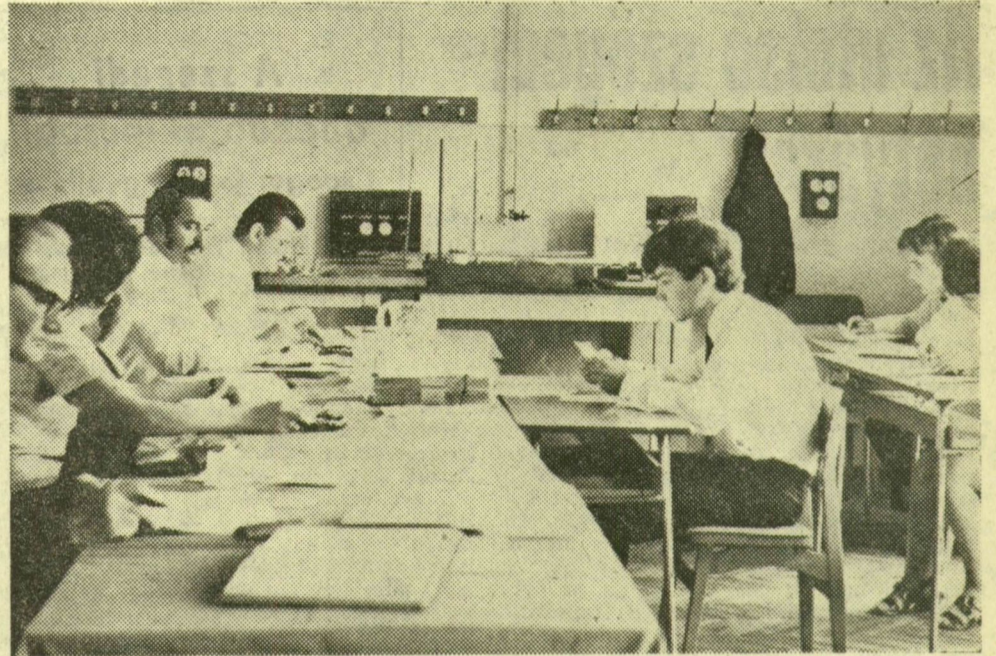
Az itt dolgozó nőkre a többi dolgozó nő segítségével — a bevásárlási idő csökkentésében, választéknyújtásban, szolgáltatásban stb. — is sok feladat várul. S e téren inkább vannak eredmények. Mert például a bolti és a raktári munka könnyítésére tett intézkedések korántsem kielégítőek — hol vannak a boltokban cipekedő eladók a 20 kilós súlynormától!

Ami a nőkért, az ifjúságot is történik — mondhatjuk mindhárom szóbanforgó területre, hiszen sok a fiatal és sok közöttük a nő. Így jó hagyományai vannak az ifjúsági tevékenységnek.

A fiatalok érdekvédelme fejlődött az utóbbi időben,

hatásosak voltak az érdeklükben megjelent határozatok. Néhány fontos kérdésben sikerült előbbre jutni: így az oktatás, a szakmunkásképzés, az ifjúsági versenymozgalmak terén. A kollektív szerződéseket is feltehetjük az utalásokat a fiatalok érdekeire. De az ifjúság neveléséért tervszerűbb, összehangoltabb munkát kell folytatniuk a szakszervezeti bizottságoknak és az üzemi KISZ-szervezeteknek.

Sok hozzászólás, élénk vita után Hajas László, az SZMT titkára foglalta össze az elmondottakat, kiemelve azokat a feladatokat, amelyek ezen a területen a szakszervezeti bizottságokra hárulnak.

Az erőpróba pillanatai

Marinc Ferenc az édesapjának számolt be először az érettségiről. Az édesapja ott várta a szomszéd teremben — több szülő is itt strázsál, kávéval, hűsítővel, szendvicssel és nyugtató szóval segítene a vizgázó gyerekeknek. Féri először csak lerozgott a padba — immár éretten — és egy nagyot fújt. A szava csak később jött meg.

MARATONI FELADAT
Róbert feleletét az imént hallgattuk végig. Talán nem haragszik meg, ha elmondjuk: első „érett lépései” — mert utol akartuk érni a folyosón — kicsit mulatságosak voltak. Megindult kifelé az iskolából, futólépésben. A diákeveket nem fejezte be — minden reménye megvan a sikeres egyetemi felvételihez —, hova menekült hát? Ő maga sem tudta. Csak nagy-nagy fáradságot érzett. Reggel 7 órától negyed 12-ig vizgázott. Maratoni feladat volt ez!

Utolértük hát a folyosón és annyi kérdés után mi is kérdőjeles mondatokkal zaklattuk. Mi is lehetett volna más, mint hogy melyik tétel volt a legnehezebb?
— Mindig az, amire az ember nem tud azonnal felelni. A nyelvészeti kérdés csak a gondolkodási idő alatt világosodott meg. Mikor megkaptam, percegig nem jutott eszembe.

De a percek meghozták a helyes feleletet. Mint az várható volt. Mert a négy év alatt is mindig „megjöttek” azok a pontos feleletek Róberttől. A folyosó falán a fényképe, az iskola nevezetesi kiállításai között. Róbert III.-os korában a kémiaversenyben országos III. helye-

zetért el. Megfontolt beszedű, tudós típus. Nem lehet keresztkérdésekkel zavarba hozni.

MÁRIS 11 JELES!

Eppen ezt kuttattuk a Radnóti gimnázium IV/A osztályának végső nagy vizsgáján: mennyire önállóak, mennyire erdők a feleletek. Évek óta azt célozzák a pedagógustörekvések, hogy a megszerzett ismereteket gondolkodva, az összefüggéseket kitapintva, értve reprodukálják a diákok. A IV/A matematika tagozatos osztály, ahogy a tanárok mondják: „jó erőkből áll” — s valóban: a 38 érettségiző közül 15 már vizgázott ottjártkor, s közülük 11 volt a Rét György történelemből „választ” tételt, mialatt Nagy Tamás az utolsó akadályt veszi. Év végén csak fizikából állt négyesre, s most éppen túlszárnyalni készül önmagát.

Palánka Józsefnek sosem volt mumusa a matematika, most mégis emiatt szorong. Mielőtt indulna a bizottság elé, bevallja: irodalommal és történelemmel foglalkozott többet a felkészülés ideje alatt, most hát vele is megessett, hogy a matektól fél... Alig húsz perccel később kiselőadást tart történelemből, nyilvánvaló: az akadály így, közelébe érve, kisebbnek tűnik.

Az elnök — Hajnal Imre matematika szakfelügyelő — elégedett a diákok tudásával, gondolkodó képességével, s bólogatásából látom, különösen a villámkérdések-

re adott válaszok érdeklik. Szendrényi Vilmos fizikatanár nyugodtan feladhatja a fogós kérdéseket is, a válaszokat együtt alapozták tanítványaival. Nincs oka az izgalomra dr. Bánfalvi József igazgatónak sem. Úgy várják, az osztály 4,4-es átlagra képes. Sportnyelven szólva: tartják a papírformát a gyerekek.

Forgatom az asztalon levő történelmi tétellapokat. Így kezdődnek: „...elemmezze...” „bizonyítsa szükségességét...” vagy: „milyen tanulságokat lehet levonni abból...” és „milyen tényezők lehettek...” Dr. Pál Mihály történelemtanár egy állította össze a kérdéseket, hogy nem a lexikális tudás a mérvadó, pontosabban: csak azzal nem lehet jól vizgázni. Állásfoglalásra, önálló gondolkodásra készítő kérdések, amelyeket persze tárgyi tudással megalapozottan lehet megválaszolni. De az összefüggések ismerete nélkül aligha.

HÁT A VIZSGALÁZ?

Palotai Mariann éppen erről tesz bizonyosságot: van áttekintése. Patay Judit történelemfeleletre is elemző, gondolkodó emberre valló. A legfeltűnőbb a vendég számára: alig-alig van nyoma az izgalomnak, nem színesítik a riportot a gyerekek vizsgadrukk jeleivel. Talán nincs is vizsgaláz? Hát persze, hogy van. „Nyugtalanul aludtam”, „Tegnap már nem is akartam a mai napra gondolni”. Ilyeneket mondanak. De itt már professzoros nyugalommal törlik meg a szemüveget. Alig-alig remeg a hangjuk, mikor felolvassák a kidolgozott tétel vázlatát. Ki gördülékenyebben, ki nehezebben, de szabatosan, pontosan fogalmazva adják elő a témát. Jó hallgatni, milyen okosak, felnőtt beszédűek. Igen, nevezzük nevén: érettek.

Hát igen: négy évig kimondva, kimondatlan erre a nagy erőpróba készülték. És nem hiába!
Szöke Mária

A járműipar helyzete és feladatai

A közlekedési eszközöket gyártó vállalatok vezetői szerdán, tegnap a Csepel Autógyár művelődési házában megvitatták ágazatuk helyzetét, feladatait.

Dr. Betlej Sándor, kohó- és gépipari miniszterhelyettes elmondta, hogy a járműipar termelése az év első negyedében jóval magasabb volt, mint egy évvel korábban. Különösen örvendetes, hogy

a szocialista országokba 35, a nem szocialista államokba 30 százalékkal többet exportáltak,

mint a múlt év első negyedében, vagyis kivitelük rendkívül dinamikus emelkedik. A növekvő exportból mindenekelőtt az Ikarus gyár vette ki részét, de jelentős eredményeket ért el a Magyar Vagon- és Gépgyár és több más vállalat is. A fejlődést mindenekelőtt műszaki intézkedéssel alapozták meg.

Továbbra is sok a panasz a nem megfelelő alkatrészutánpótlás miatt.

Rendkívül fontos feladat, hogy a vállalatok, a pótalkatrészellátás sűrűsége javítsanak. Nem tűrhető el az sem, hogy bizonyos pótalkatrészek megrendelése esetén a rendelések elfogadásáról a gyártó vállalatok alkudozzanak. Több vállalat vezetőinek nyereségprémiumát a pótalkatrész-szállítások elmaradása miatt zárolták. Az első fél év végén a minisztérium ismét megvizsgál-

ja az alkatrész-szállítások helyzetét. Mindenképpen megkövetelik a vállalatoktól, hogy pótalkatrész-szállítási kötelezettségeiknek maradéktalanul tegyenek eleget.

A miniszterhelyettes a kooperációs kötelezettségek hiánytalan teljesítésére is felhívta a figyelmet. Ma ugyanis az a helyzet, hogy a közúti járműgyártásban leginkább egymásra szorult vállalatok, mint például az Ikarus és a Csepel Autógyár sem mindig teljesíti egymás iránti kötelezettségeit. A minisztérium szükségesnek tartja, hogy e helyzet felszámolására a vállalatok vezérigazgatói soron kívül tegyenek hatékony intézkedéseket. Szóvá tette, hogy

a kooperációs feladatok javításához a vállalatok még mindig nem élnek a kapacitásleltési szerződések lehetőségeivel.

Javasolta, hogy az érdekelt vállalatok hosszabb távra ismertessék egymással terveiket és ennek alapján több évre szóló kapacitásleltési szerződéseket kössenek. Bejelentette, hogy a kooperáció javítására az Autóipari Kutató Intézet keretében központi kooperációs programozási rendszert dolgoznak ki. Ez segítséget nyújt majd a vállalatoknak programjaik összehangolására, de továbbra sem nélkülözheti a vállalatok kölcsönös segítőkészségét. (MTI)

Több mint egymillió látogató

Zárójelentés a BNV-ről

Az előzetes gyorsmérés után a Hungexpo elkészítette az idei BNV zárójelentését. E szerint ezt a nagy nemzetközi seregszámú megtekintő több mint egymillió látogató 1700 külföldi és 1159 hazai vállalat bemutatóját tanulmányozhatta. A 120 000 négyzetméternyi kiállítási területen felvonultatott termékekről, a BNV szakmai napjairól, üzleti köztársaságokról és más eseményeiről több mint 200 hazai lap és folyóirat 430 munkatársa és 150 külföldi tudósító tájékoztatta olvasóit.

A BNV öt szakmai napján több tízezer hazai és külföldi szakember tájékozó-

dott 41 ország ipari termékeinek kínálatáról, s eredményes tárgyalásokat folytatott üzletkötésekről, termelési kooperációról. Újabb lehetőségeket tártak fel annak a több mint százötven kooperációs megállapodásnak bővítésére, amelynek alapján már az idei vásáron is sok termék tanúsította a magyar és a nyugati vállalatok közötti termelési együttműködés eredményeit. Különösen sok kezdeményezéshez adott ötletet, lehetőséget a BNV a KGST-országok szocialista gazdasági integrációjának bővítéséhez, kiszélesítéséhez.

A zárójelentés kitér ar-

ra, hogy jövőre, 1973-ban a május 18-tól 28-ig megrendezendő BNV-t két helyen, a jelenlegi Városligeti és az Albertirsai úti új vásárváros területén bonyolítják le, az ideai hasonló általános árumintavásár jelleggel. (MTI)

Még több sertéshús

Csongrád és Békés megyében 13 szakosított sertéstelepet építenek 1973 májusáig. A már elkészült vagy részben működő telepek eredményeként az idén

6500 mázsával növekszik a sertéshústermelés a múlt évihez képest, 1975-re pedig a jelenleginél 50 százalékkal több sertést bocsátanak piacra. (MTI)